

I   NAJBLIŽE   ZVIJEZDE   SU   NAM   DALEKO,
A   CIJELI   SVEMIR   JE   PUN   POZADINSKOG   ZVUKA. ←

↓

↘

ŠTO AKO CRNA RUPA NIJE ZAPRAVO CRNA IZNUTRA, ŠTO AKO JE TO SVE SAMO IDEJA KOJA JE POSTAVLJENA SISTEMATSKI – PRVI PUT KAD JE ČOVJEK UGLEDAO CRNU RUPU U SVEMIRU BILO JE DAVNE 1783., ALI JE ZAPRAVO PRVI PUT POTVRĐENA TEK 1971., ČAK 200 GODINA KASNIJE? IAKO SE ZNANOST MIJENJA I NAPREDUJE, NEKE STVARI I DALJE OSTAJU NEDOREČENE TE TEORIJA ČESTO OSTAJE SAMO TEORIJA, A NAŠE RAZUMIJEVANJE SVEMIRA JE POSTAJALO SVE STARIJE I STARIJE. PROBLEM NIJE SAMO U TOME ŠTO JE TREBALO PREKO 200 GODINA DA SE CRNA RUPA AFIRMIRA KAO LEGITIMNA ANOMALIJA U SVEMIRU, NEGO DA SE I RAZUMIJE ŠTO JE TOČNO UPRAVO TA RUPA; KAOS, NESTAJANJE I BEZLIČNO STANJE KOJE UPRAVLJA VEĆINSKIM DIJELOM SVEMIRA.↳

...ISTRAŽIVATI CRNE RUPE NIJE SAMO ISTRAŽIVATI FIZIKU, ZNAMO DA SU ASTROFIZIČKA POJAVA KOJA JE VEĆINSKIM DIJELOM NEPOZNATA SVIMA, PA I MENI. CIJELA IDEJA CRNE RUPE JE UPRAVO TA KAOSA, KONTINUIRANO PRISUTNOG STANJA O KOJEM FILOZOFI PRIČAJU I OBJAŠNJAVAJU GA KAO POČETAK SVEGA; NJIHOVE IDEJE SADA POSTAJU MOJE, ALI PRVO JE POTREBNO ISTRAŽITI ŠTO JE TO TOČNO CRNA RUPA. CRNA RUPA JE SVEMIRSKI OBJEKT, SVEMIRSKA POJAVA, SVEMIRSKA ANOMALIJA ČIJA JE GRAVITACIJSKA SILA TOLIKO JAKA DA JU SVJETLOST NE MOŽE NAPUSTITI TE SE ZBOG TOGA NE MOŽE PREDOČITI NITI VIDJETI. BRZINA UZIMANJA NADMAŠUJE BRZINU SVJETLOSTI ($C = 299\,792\,458\text{ m/s} \approx 300\,000\text{ km/s}$) ZBOG TOGA SE CRNE RUPE OTKRIVAJU PROUČAVANJEM NJIHOVOG UTJECAJA NA ZVIJEZDE I MEĐUZVJEZDANU TVAR KOJA KRUŽI OKO NJIH. TA MEĐUZVJEZDANA TVAR OBUHVAĆA SAV SVEMIR: ONA JE I KOMAD NEKE STRANE PLANETE, NEKOG DALEKOG ASTEROIDA, NEKOG DRUGOG ŽIVOTA, TA MEĐUZVJEZDANA TVAR JE POKAZATELJ ŽIVOTA NEGDJE DALEKO, NEGDJE NESHVATLJIVO, NEGDJE RASPRŠENO MEĐU ZVIJEZDAMA I SAMOM TAMOM VAKUUMA KOJI SE NALAZI OKO NAS, ŠTO AKO JE TA CRNA RUPA BLIŽE NAMA NEGO ŠTO SMO UOPĆE SVJESNI?←

↓

[01A]

IDEJA IZA CRNIH RUPA NIJE SAMO TA ASTROFIZIKE, NJEN KONTEKST I NAČIN NA KOJI BIVA PRVENSTVENO IDEALIZIRANA(?), IMAGINARNA(?), VAN MOG RAZUMIJEVANJA, ONAJ BEZ IKAKVE PRAKSE IZA SEBE. GOLA TEORIJA KOJA NE MOŽE BITI ORIGINALNI NOSILAC VAN TOG ZNAČENJA. DAKLE, CRNE RUPE NISU PRAVE, ONE SU SAMO SPEKTAR NAŠE IMAGINACIJE, KAKO KAŽU DELUZE I GUATTARI U SVOJIM TEKSTOVIMA (ŠTO JE FILOZOFIJA? '91.), SVE SE ODNOSI NA SVE, ALI NIŠTA NAS NE DRŽI. SAMA IDEJA TAKVE RUPE JE TA SAME SLOBODE. ISTRAŽIVAJUĆI CRNU RUPU KAO SEBE, KAO VLASTITU MATERIJU POKUŠAVAM DOKAZATI NEDOKAZIVO, POKUŠAVAM OBJASNITI POJAM CRNE RUPE KOJA SVE UZIMA KAO ČOVJEKA, Ljudsko stvorenje napravljeno od mesa i ideja koje ga drže. ŠTO AKO SMO MI SVI CRNE RUPE KOJE SAMO ČEKAJU DA SE DOGODI OTKUČAJ U TIJELU DA IMPLODIRAMO? BUDUĆI DA JE TEORIJA O CRNIM RUPAMA I DALJE PRIMARNO TEORIJA, ULAZIMO U SFERU SPEKULACIJA ŠTO NE NEGIRA NUŽNO NJENO POSTOJANJE VEĆ NAM NUDI SPEKTAR MOGUĆNOSTI. BAŠ KAO I ZNANSTVENA FANTASTIKA, SPEKULACIJA ILI ONO ŠTO SE NAZIVA SPEKULATIVNA FIKCIJA, DOPUŠTA NAM ZAMIŠLJANJE I PROMIŠLJANJE NEMOGUĆEG ILI NEZNANOG; TAKO I JA NASTAVLJAM SA SPEKULACIJAMA JER SPEKULATIVNO IMA MOGUĆNOST POSTATI NAŠOM STVARNOŠĆU, ILI JOŠ BOLJE, BITI SHVAĆENO KAO STVARNO – CRNE RUPE ULAZE U MOJE TIJELO KAO PARAZIT, GURAJUĆI SE U MOJE MISLI DOK MOJA BOL NASTAVLJA BITI VIŠE NEGO OČITA, JESU LI KONTRADIKCIJE I DALJE KONTRADIKCIJE AKO SU STOPLJENE U JEDNU HARMONIJU?←

↓

↳

↳

[02]

- ISTINA ILI IZAZOV?↵
 - IZAZOV.↵
 - POKAŽI MI KAOS SVOG UMA.↵
 - NE, IPAK ISTINA↵
 - ŠAPNI MI SVOJU TIŠINU.↵
 - PROVOKACIJE. U MOM UMU NEMA KAOSA.↵
 - NEMA NI TIŠINE.↵
 - MISLIM U POPISIMA, IMENIMA, ORGANIZIRANIM KUTIJAMA. RED.↵
 - DAKLE, STRAH.↵
 - NE. RED.↵
 - UMBERTO ECO KAŽE DA STVARAMO POPISE IZ STRAHA OD VJEČNOSTI.↵
 - VJEČNOST NE POSTOJI.↵
 - POSTOJI.↵
 - KAKO JU ZOVEŠ?↵
 - CRNA RUPA.↵
 - SMRT?↵
 - MOŽDA I SMRT.↵
 - PROSTORNO-VREMENSKI KONTINUUM.↵
 - PROSTOR I VRIJEME SU NEBITNI.↵
 - DOSLOVNO SVA KVANTNA FIZIKA SE OKREĆE OKO PROSTORA I VREMENA.↵
 - FIZIKA JE SAMO METAFIZIKA.↵
 - FILOZOFIRAŠ.↵
 - AD INFINITUM.↵
 ↓

DIGRESIJA ↵
 ↵
 JE LI SAMO ONO ŠTO JE NEPOJMLJIVO ↵
 JEDINA ISTINSKA LJEPOTA ↵
 JEDINA BITNA VALUTA NAŠEG POSTOJANJA ↵
 KOJE JE VJEČITO NESTAJANJE ↵
 VJEČITA KRHKOST ↵
 VJEČITA PROLAZNOST< ↵
 ↓ ↵

SVIJET JE NIŠTA DRUGO NEGO ENTROPIJA. VRLO POJEDNOSTAVLJENO REČENO SVE NA OVOM SVIJETU JE NERED, A MANIFESTACIJE REDA DOŽIVLJAVAMO SAMO NA MIKRO RAZINI. ŠTO ŠIRU SLIKU GLEDAMO TO JE PRISUTNIJI NERED. DRUGI ZAKON TERMODINAMIKE U PRIRODOZNAKSTVENOM ĆE KONTEKSTU REĆI KAKO U MAKRO SUSTAVIMA ENTROPIJA KONTINUIRANO RASTE. PROŠIRENJE DRUGOG ZAKONA TERMODINAMIKE DOTIĆE SE I KONCEPTA PRAVOCRTNOG KRETANJA VREMENA U SUSTAVIMA KONTINUIRANOG PORASTA ENTROPIJE. TAKOZVANA STRIJELA VREMENA DETERMINIRA MIKRO SVJETOVE U KOJIMA ŽIVIMO: PROŠLOST, SADAŠNJOST I BUDUĆNOST. ENTROPIJA JE STOGA POĀETAK I KRAJ SVEGA – PRIRODOZNAKSTVENI AKSIOM I HUMANISTIĀKI OUBOROS.↵

↵ NO ŠTO SE DOGODI KADA POSTAVIMO PITANJE: POSTOJI LI GRANICA ENTROPIJE? ŠTO SE DOGODI AKO SE TA GRANICA PREĀE? HOĆEMO LI OSTATI U VJEĀNOM VAKUUMU TIŠINE? (ILI SE MOŀDA VEĆ NALAZIMO U TOJ TIŠINI, SAMO NE ZNAMO DOVOLJNO DA BISMO JE BILI SVJESNI).↵

↵ ISKRENO REĀENO VJERUJEM KAKO SI RELATIVNO MALI BROJ LJUDI POSTAVI TAKVA PITANJA. MOŀDA U NEKOJ PIJANOJ SEANSI UM ODLUTA NA ONU STRANU IMAGINACIJE. ILI ĀITANJEM BIOGRAFIJE STEPHANA HAWKINGSA NALETI NA POJAM HAWKINGOVOG ZRAĀENJA, HORIZONTA DOGAĀAJA, EMISIJE ENERGIJE U PROCESU FRAKCIONIRANJA ĀESTICE. ODJEDNOM CRNA RUPA VIŠE NIJE TOLIKO CRNA, A U MORU INFORMACIJA AMATERSKI TEORETIĀAR SVEMIRA PONIRE SVE DUBLJE I ZNA SVE MANJE. U JEFTINOJ IGRI RIJEĀI – BIVA UVUĀEN U CRNU RUPU.↵

↵ NAĀELNO, PRIHVATIT ĀEMO ĀINJENICE: CRNA RUPA JE POJAVA SILNE GRAVITACIJSKE SNAGE I BRZINE VEĆE OD BRZINE SVJETLOSTI KOJA PRETVARA SVE ŠTO JOJ DOĀE BLIZU U ŠPAGETU I NEGDJE JE TAMO DALEKO, PA NIJE TOLIKO BITNA. MOŀDA U NEKOM KATASTROFIĀNOM SCENARIJU UMA POSTOJI MOGUĀNOST KAKO ĀE JEDNOG DANA SAMO PROGUTATI ZEMLJU, SUNCE, GALAKSIJU. NO U MANIRI MULTIVERZUMA NASTAVLJAMO ISTRAŀIVATI ŠTO SVE TO CRNA RUPA MOŀE BITI. U DOSLOVNOM I PRENESENOM ZNAĀENJU.↵

↵

KAKO BISMO UOPĆE MOGLI DONIJETI SUD O MNOGOSTRUKOSTI CRNIH RUPA BILO BI UPUTNO UPOZNATI SE S NEKIM OD AKTUALNIH PERSPEKTIVA KOJE STOJE IZA METAFIZIKE CRNIH RUPA. NAPOMINJEM KAKO JE OVO VRLO ŠTUR POPIS I KAKO SU ZA GOTOVO SVE PERSPEKTIVE OTVORENE POLEMIKE. PREUZIMAM OVAJ POPIS IZ PREGLEDNOG RADA THE METAPHYSICAL FOUNDATIONS OF PHYSICS CARLOSA ROMERA IZ 2021. GODINE.↵

↵

PROSLOV	METAFIZIKE	FIZIKE	POĀIVA	
U	TEORIJSKOJ	MATEMATICI.	SPECIFIĀNIJE	TEORETSKOM
RAZUMIJEVANJU	KONCEPTA	POLJA	I	PROSTOR–VREMENA.↵

↵

*PSEUDO–RIEMANNOVA	MNOGOSTRUKOST:	PROSTOR–VRIJEME					
JE	ĀETVERODIMENZIONALAN,	BESKONAĀNO	DIFERENCIJALAN				
I	STVARAN;	U	METRIĀKOM	JE	POLJU	INTERVAL	PROSTOR–
VREMENA	U	INFINITEZIMALNIM	REGIJAMA	MNOGOSTRUKOSTI			
*RICCIJEV	TENZOR	ZAKRIVLJENOSTI	I	SKALARNA	ZAKRIVLJENOST:		
SPECIFICIRA	LOKALNU	ZAKRIVLJENOST	PROSTOR–VREMENA.				
*EINSTEINOVE	JEDNADŀBE:	ZAKRIVLJENOST	JE	NA	SVAKOJ	TOĀKI	PROSTOR–
VREMENA	ODREĀENA	ENERGETSKIM	MOMENTUMOM	TE	TOĀKE	U	POLJU.
*KAUZALNA	STRUKTURA	PROSTOR–VREMENA:	U	OSNOVI,	DEFINICIJA		
STRELICE	VREMENA	U	SMISLU	LOKALNE	STRUKTURE	SVJETLOSNOG	
STOŠCA	(ODREĀENA	KONTINUIRANO	KROZ	MNOGOSTRUKOST),			
DEFINIRA	NA	KOJE	DOGAĀAJE	MOŀE	UZROĀNO	UTJECATI.↵	

↵

CRNE RUPE SU REGIJE PROSTOR–VREMENA, OKARAKTERIZIRANE ZAKRIVLJENOSTI. NAIME, IAKO SU DOGAĀAJI UNUTAR CRNE RUPE ODREĀENI PROŠLIM DOGAĀAJIMA, NIJEDAN OD NJIH NIJE UZROĀNO POVEZAN S DOGAĀAJIMA U GLOBALNOJ VANJSKOJ BUDUĆNOSTI PROSTOR–VREMENA. ZAKRIVLJENOST CRNE RUPE JE TAKVA DA, JEDNOM KADA JE MATERIJA UNUTAR GRANICE – HORIZONTA DOGAĀAJA – BILA BI POTREBNA SUPER SVJETLOSNA BRZINA DA IZAĀE. ERGO NIŠTA NE MOŀE IZAĀI IZ PODRUĀJA CRNE RUPE. DAKLE, PROSTOR–VRIJEME SADRŀI CRNU RUPU AKO JE BAREM JEDNA REGIJA KAUZALNO ODVOJENA OD GLOBALNE BUDUĆNOSTI.↵

↵

↵

↵

ROMERO PRVO IZLAŽE NESLAGANJA: KONTRIRA
TEORIJU DETERMINIZMA, A POTOM I PREZENTIZMA.↵

*DETERMINIZAM: (LAT. DETERMINARE: OMEĐITI, OGRANIČITI,
ODREDITI), STAJALIŠTE DA JE SVAKI DOGAĐAJ, LJUDSKO HTIJE
I DJELOVANJE ODREĐENO PRIJAŠNIM UVJETIMA I STANJIMA.
*PREZENTIZAM: ANALITIČKI PRISTUP KOJI PROŠLOST TUMAČI
IZ PERSPEKTIVE SADAŠNJOSTI TE U NJOJ PRONALAZI NAZNAKE
BUDUĆIH DOGAĐAJA. ZA PREZENTIZAM POSTOJI ZAPRAVO SAMO
SADAŠNJOST. PROŠLOST I BUDUĆNOST SU SPEKULATIVNE.↵

↵
ROMERO ODBIJA DETERMINIZAM JER SVIJET NIJE
MATEMATIČKI PRORAČUN. UZIMA CRNE RUPE KAO POTVRDU ANTI
DETERMINISTIČKIH UVJERENJA JER SADRŽE CAUCHYJEVE HORIZONTE
– U OSNOVI HIPER POVRŠINE GDJE POČETNE VRIJEDNOSTI
JEDNADŽBE POLJA MATERIJNE NE MOGU BITI DOBRO DEFINIRANE
ČAK NI UZ POSTOJANJE POTPUNE SLIKE POČETNIH UVJETA. ↵

↵
ROMERO TAKOĐER DAJE ARGUMENTE PROTIV
PREZENTIZMA NA TEMELJU POSTOJANJA CRNIH RUPA I GRAVITACIJSKIH
VALOVA. UKRATKO: SIMULTANOST JE OVISNA O OKVIRU U KOJEM SE
OPSEVIRA (FRAME-RELATIVITY OF SIMULTANEITY), A ONTOLOGIJA
NE OVISI O OKVIRU TE JE STOGA PREZENTIZAM NEUTEMELJEN.↵

↵
NASUPROT TOME SMJEŠTA
SUBSTANTIVIZAM KAO RELEVANTNU MOGUĆNOST.↵

↵
*SUBSTANTIVIZAM: DOKTRINA DA VRIJEME I PROSTOR POSTOJE
NEOVISNO OD MATERIJNE. ŠTOVIŠE PROSTOR-VRIJEME SU SAZDANI
OD MATERIJNE.↵

↵
PROSTOR-VRIJEME SU MATERIJALNI ENTITETI
JER SU PODLOŽNI ENTROPIJI – AKO SU ENTROPIČNI, IMAJU
MIKROSTRUKTURU, AKO IMAJU MIKROSTRUKTURU ONDA POSTOJE.
KONAČNI HORIZONT DOGAĐAJA ISIJAVA TJ UKAZUJE NA POSTOJANJE
ENTROPIJE NA RUBU CRNE RUPE, A ENTROPIJA POSTOJI U
MIKROSTRUKTURAMA KOJE SU OPIPLJIVE. MATERIJALNOST
PROSTOR-VREMENA PREMA ROMERU PRIMIJETIO JE I
EINSTEIN PRIDODAJUĆI MOGUĆNOST POSTOJANJA PROSTOR-
VREMENA VAN DRUGIH MATERIJALNIH STRUKTURA.↵

↵
ONTOLOŠKI, AKO SVIJET PERCIPIRAMO (KAO ŠTO
SUVREMENA FIZIKA NALAŽE) KAO KVANTNA POLJA PROSTOR-VREMENA,
ONDA SU CRNE RUPE ENTITETI KOJI INTERAKTIRAJU S KVANTNIM
POLJIMA, ALI NISU SAČINJENE OD NJIH. CRNE RUPE, KAŽE ROMERO
SU U POTPUNOSTI MATERIJALNE, IMAJU ENERGIJU I MOGU UTJECATI
NA DRUGE MATERIJALNE SUSTAVE. ONE SU ZAVOJITE REGIJE
PROSTOR-VREMENA. ŠTOVIŠE ONE SU MOD MATERIJNE; JEDNA
OD VARIJANTI PROSTOR-VREMENA.↵

↵

VARIJABILNOST PROSTOR-VREMENA OTVARA
METAFIZIČKU RASPRAVU O RASPONU VARIJANTI. AKO JE CRNA
RUPA ONO ŠTO GUTA SVE, HRANI SE MATERIJOM I ISIJAVA JU,
ALI ISTOVREMENO SE USLIJED RAZDIRANJA ČESTICA OPAŽA
PORAST ENTROPIJE KOJI UKAZUJE NA REDUKCIJU CRNE RUPE
JESU LI SVE VARIJANTE PROSTOR-VREMENA SUŠTINSKI
OKSIMORONSKE? A ONDA OPET, JE LI ZNANSTVENA
FANTASTIKA NA TRAGU NEČEG STVARNOG S KONCEPTOM
CRNE RUPE KAO CRVOTOČINE: PROLAZA U NEKI DRUGI
PROSTOR-VREMENSKI KONTINUUM? DRUGIM RIJEČIMA
JESU LI CRNE RUPE KONAČNI ZAVRŠETAK ILI TUNEL DO
NOVOG POČETKA?↵

↵

...BEZ PRETJERANE MELODRAMATIKE VJERUJEM DA
POSTOJI JEDNAK BROJ ODGOVORA NA OVU RASPRAVU KOLIKO
JE LJUDI SVJESNIH O MOGUĆNOSTI POSTOJANJA CRNE RUPE.
KAŽEM MOGUĆNOSTI JER I ODBIJANJE DA SU CRNE RUPE
STVARNE SVOJEVRSNI JE IZBOR I VALIDAN ASPEKT
METAFIZIKE ISTE//U SVAKOM SLUČAJU CRNE RUPE
NEPOZNATE I U SKLADU S TIM IZVOR NELAGODE, STRAHA
ILI ZNATIŽELJE. ONE SU NARATIVNI PORTAL U
PROMIŠLJANJU ŽIVOTA IZVAN GRANICA ZEMLJE I
ISTOVREMENO AUTO-REFLEKSIVNO SREDSTVO –
FRAGMENTIRANOST ČINJENICA O CRNIM RUPAMA
ČINI IH (ZASADA) MACGUFFINOM ČOVJEČANSTVA.
NEOVISNO O INDIVIDUALNOJ PERCEPCIJI CRNIH
RUPA U METAFIZIČKOM KONTEKSTU ONE JESU
AKRONIM ZA BEZDAN NO U SEBI NOSE
POTENCIJAL POKRETAČA RADNJE. INHERENTNA
BEZNADNOST CRNE RUPE ČINI JE IDEALNIM
POČETKOM PROMIŠLJANJA O DRUGOM I
DRUGAČIJEM, O VIŠESTRUKOSTI, O
NEZNANJU I TIŠINI KOJA PRATI
NEDOSTATAK SIGURNOG ODGOVORA.
UJEDNO NJIHOVA JE ULOGA DA PROPITUJU
NESIGURAN TEREN BUDUĆNOSTI I
OTVORE VRATA MAŠTANJU (NE)MOGUĆEG.↵

↵

CRNA RUPA NERIJETKO SE KORISTI I KAO JEZIČNA METAFORA, IZUZETA IZ KONTEKSTA ZNANOSTI IZ KOJE DOLAZI, ALI NOSEĆI OBILJEŽJE NEČEG DALEKOG, TAMNOG, NEPOZNATOG – POSTAJE OPET, KAO I U FIZICI, POKUŠAJ OBJAŠNJAVANJA NESHVATLJIVOG POJMOVIMA SHVATLJIVOG. TAKO U SVAKODNEVNOM GOVORU KORISTIMO METAFORU SPOMINJUĆI FENOMEN KOJI MOŽDA SAMI UOPĆE NE SHVAĆAMO NITI ĆEMO IKAD SHVATITI – SVE NA NEKI NAČIN OSTAJE U SFERI SPEKULACIJE, PUKOG POKUŠAJA. MOŽDA UPRAVO IZ NAŠEG STRAHA PRED NEPOZNATIM TA METAFORA TAKO DOBIVA NEGATIVNU KONOTACIJU, POSTAJUĆI NE SAMO SINONIMOM ZA NEPOZNATO VEĆ I ZA ONO «LOŠE» PA SE NJOME OPISUJU I OSJEĆAJI NEISPUNJENOSTI, PRAZNINE, NEMOGUĆNOSTI IZLASKA IZ TAME ONOGA ŠTO DO KRAJA I NE RAZUMIJEMO, DEPRESIJE. KORIŠTENJE TAKVE METAFORE ZANIMLJIVO JE JER SE NE RADI SAMO O KORIŠTENJU RIJEČI, VEĆ I O SAMOM PROCESU RAZMIŠLJANJA JER METAFORA UKLJUČUJE PRIJENOS ZNAČENJA S JEDNE DOMENE NA DRUGU, ODNOSNO VAŽNA JE U TOME KAKO DEFINIRAMO STVARNOST. NASTAVNO NA TO I NA IDEJU DA JE BITNO KOJE IDEJE MISLE IDEJE;↳

↳
SHVATIMO LI MISAO DA SU RAZLIKE VAŽNE, DOLAZIMO DO ČINJENICE DA SMO SVI DOISTA RAZLIČITI – RAZLIČITO SHVAĆAMO STVARI PA STOGA I U OKVIRU SVOJIH SPOSOBNOSTI I ZNANJA I REAGIRAMO NA RAZLIČITE SITUACIJE, ODNOSNO RAZLIČITO DJELUJEMO I PRISTUPAMO STVARIMA. TAKO IDEJU CRNE RUPE, KOJA DOLAZI IZ DOMENE FIZIKE ODNOSNO ASTROFIZIKE, SA SVOM NJENOM INTRINZIČNOM ENIGMATIKOM, PRIMJENJUJEM, MEĐU OSTALIM, I NA SEBE SAMOGA, NUDEĆI OPET PROMATRAČU MOGUĆNOST POISTOVJEČIVANJA S TOM OSOBNOM IDEJOM. OSJEĆAŠ LI SE UPRAVO POPUT MENE; POMACI, PUKOTINE I DRHTAJI JEDINO SU ŠTO ME SPRJEČAVA DA SE IZNUTRA NE URUŠIM; KOLABÍRAM POPUT CRNE RUPE U SEBE, USISAVAM SVE I EKSPLODIRATI ĆU POPUT SUPER NOVE. MOŽEŠ LI MI POKAZATI ŠTO SE NALAZI U RUPI, MOŽEŠ LI MI POKAZATI KOLIKO DUBOKO IDE, KOLIKO JE TEŽAK PAD JEDNOM KADA PADNEŠ?↳

CRNA
CRNA
CRNA
↓

RUPA
RUPA
RUPA

PRENOSI
PRENOSI
PRENOSI

ZVUK↳
MENE↳
SEBE←

↳

↳

ŠTO AKO SVE OKO NAS POKUŠAMO SHVATITI KAO UPRAVO TO, PORTAL, OTVOR ZA DRUGO MJESTO, U KOJEM SE NAŠE MISLI I NAŠE IDEJE NAS TRANSPORTIRAJU U NEŠTO VAN SVEGA, POMAKNUTO OD REALNOG SVIJETA, OTKRIVAJUĆI NAM TAKO NOVE SLOJEVE I DAJUĆI MOGUĆNOST ZA KREIRANJE NOVE REALNOSTI? UPRAVO ISTRAŽIVANJEM CRNIH RUPA DOLAZIMO DO TAKVIH SPOZNAJA, SPOZNAJA KOJE NAM POKAZUJU DA JE SVE ZAPRAVO PROMJENJIVO, SLOJ PO SLOJ GULEĆI NAŠE IDEJE UPRAVO POPUT LUKA, CRNE RUPE POSTAJU NEŠTO ŠTO JE DOMAĆE, POSTAJU MOJE, POSTAJU JA. SVI SMO ODGOVORNI ZA NAČINE NA KOJE DJELUJEMO I KOJIMA POSLJEDIČNO OBLIKUJEMO NAŠU STVARNOST, NO IPAK PRED NEPOZNATIM SVI OSTAJEMO S ISTIM OSJEĆAJEM STRAHA, BAŠ POPUT DJECE U MRAKU. UDALJIMO LI SE SA PLANETE – SA POZNATOG – U KOJEM GOD SMJERU DA KRENEMO PRED NAMA JE MRAČNO I NEZNANO, A TOČKE SVJETLOSTI TEK SE TU I TAMO NAZIRU U DALJINI. TA VRSTA MOŽDA ČAK UNIVERZALNOG STRAHA PRED TAMOM, KOLIKO GOD STRAŠNA, TJERA NAS DA IDEMO DALJE, A NA NAMA JE DA STVORIMO NASTAVAK TE PRIČE, DA NASTAVIMO PROMATRATI IDEJE OKO NAS I STVARATI NARATIV.<

↓

«TKO SE ŽELI PRIBLIŽITI VLASTITOJ ZAKOPANOJ PROŠLOSTI, MORA SE PONAŠATI KAO ČOVJEK KOJI KOPA.»
WALTER BENJAMIN, BERLINSKO DJETINJSTVO DEVETSTOTE (2006.)<

↓

↓

↓

ZVUK NE POSTOJI U SVEMIRU
 TO SU SAMO TITRAJI ENERGIJE
 KOJI PROLAZE KROZ BESKRAJNI PROSTOR
 NAŠA PERSPEKTIVA JE DRUGAČIJA OVDJE
 VIŠE NE GLEDAMO SVIJET OČIMA
 VEĆ OČIMA UMA
 OSJEĆAMO SVE U DUBINI NAŠEG BIĆA
 TIHO
 BEZ ZVUKA
 CRNA RUPA
 MONSTRUOZNO TIJELO KOJE SAVIJA
 PROSTOR I VRIJEME OKO SEBE
 ISIJAVA SVOJU SNAŽNU GRAVITACIJSKU
 PRISUTNOST
 MOŽEMO OSJETITI TU SILU
 KOJA OSCILIRA U SVIM SMJEROVIMA
 KOJA PRODIRE
 KROZ SVAKI ATOM NAŠE BITI
 CRNA RUPA
 VIBRIRA
 PULSIRA
 U SVEMIRU
 RITMOM UNIVERZUMA
 STVARA MELODIJU KOJU
 SAMO KOZMOS
 MOŽE RAZUMJETI
 KAO LJUDSKA BIĆA
 DUBOKO U SEBI OSJEĆAMO
 FREKVENCIJU
 NEPOJMLJIVE VISINE I DUBINE
 CRNA RUPA
 NIJEMA ZVIJEZDA
 SVEMIRA
 GOVORI GLASNO I JASNO
 BEZ RIJEČI, BEZ ZVUKA
 NE ČUJEMO, ALI OSJEĆAMO
 NJIHOVU PRISUTNOST
 ENERGIJU
 MELODIJU
 I TO JE PRAVA GLAZBA SVEMIRA

PUTUJEM U NEPOZNATO, NE ZNAM KAKO SPOZNATI ONO ŠTO SE
 NE MOŽE IZRAZITI NITI JEDNIM POZNATIM JEZIKOM

PITAM SE ŠTO LEŽI IZVAN NAŠEG SVIJETA, NAŠEG SVJETLA
 ONKRAJ NAŠEG ZNANJA, U NEPROBOJNOM SRCU CRNE RUPE
 GDJE SE SVE MIJEŠA U JEDNO;
 MATERIJU I ENERGIJU, SVJETLOST I TAMU
 TO JE POTVRDA KONTRADIKCIJAMA
 KOJE POSTAJU JEDNA ČUDESNA FORMA
 KAO MLIJEČNA STAZA
 GLEDAMO KAKO TREPERE U PLESU KOZMIČKE LJEPOTE

(JESU LI KONTRADIKCIJE
 I DALJE KONTRADIKCIJE
 AKO SU STOPLJENE
 U JEDNU HARMONIJU)

BJEŽIM U ZNANSTVENU IMAGINACIJU
 ZBOG NEPOJMLJIVOSTI, NEDOSTIŽNOSTI,
 ODLAZIM DUBLJE U NEPROBOJNU TAMU
 KOJA MOŽDA NIJE TAMNA
 ŠTO AKO CRNE RUPE NISU ZAPRAVO CRNE IZNUTRA?

(JE LI SAMO ONO ŠTO JE NEPOJMLJIVO
 JEDINA ISTINSKA LJEPOTA
 JEDINA BITNA VALUTA
 NAŠEG POSTOJANJA
 KOJE JE VJEČITO NESTAJANJE
 VJEČITA KRHKOST, VJEČITA PROLAZNOST)

↓

↓

↘

↘

CRNE RUPE SU KOZMIČKE ANOMALIJE
KOJE PRKOSE NAŠEM SHVAĆANJU
VREMENA I PROSTORA

ŠTO AKO ONE SVIJETLE
U NEKOM DRUGOM SPEKTRU
NEVIDLJIVO NAMA ZBOG NAŠEG BIOLOŠKOG OGRANIČENJA,
JER NE VIDIMO SVJETLOST UNIVERZALNOG JEZIKA FIZIKE
POPUT HAWKINGOVE RADIJACIJE
FENOMENA KOJI TEORIJSKI SUGERIRA DA
CRNE RUPE ISIJAVAJU ENERGIJU
I DA STVARAJU TRAGOVE POSTOJANJA
U NEPREGLEDNOM KOZMIČKOM PROSTORU

PITAM SE,
ŠTO AKO JE TAJ SJAJ UPRAVO
TA ISIJANA ENERGIJA ZAPRAVO MANIFESTACIJA
NEKE UNUTRAŠNJE SVJETLOSTI

ŠTO AKO SU CRNE RUPE ZAPRAVO
NAJSVJETLIJE ZVIJEZDE U TOM
UNIVERZUMU NEPOJMLJIVOSTI

ČESTO RAZMIŠLJAM O TEORIJAMA

RELATIVNOST
EINSTEINOVA OPĆA,
ONA JE ELEGANTNIM JEZIKOM MATEMATIKE
PRIKAZALA NE SAMO PROSTOR,
VEĆ I VRIJEME KAO RASTEZLJIVU TKANINU
KOJA SE MOŽE UVIJATI I KRIVITI
POD UTJECAJEM MASE I ENERGIJE

SREDIŠNJI DOGAĐAJ
U OVOJ TEORIJI JE CRNA RUPA
KOJA OZNAČAVA MJESTO
GDJE JE
TKANINA PROSTORA I VREMENA
IZBRAZDANA DO KRAJNJIH GRANICA

TEORIJA KOJA TUMAČI SVIJET SUBATOMSKIH ČESTICA
S TAKVOM PRECIZNOŠĆU KVANTNA JE MEHANIKA,
ONA DONOSI ČUDNE PARADOKSE
POPUT DUALITETA ČESTICA I VALOVA
NEODREĐENOSTI I KVANTNOG ISPREPLITANJA

ŽIVIMO U SVIJETU VJEČITIH SUKOBA,
PA SE I TE DVIJE TEORIJE SUKOBLJAVAJU

NAJVIŠE ISPAŠTA CRNA RUPA
POZNATA KAO HORIZONT DOGAĐAJA
POZNATA KAO GRANICA IZ KOJE
NIŠTA
ČAK NI SVJETLOST NE MOŽE POBJEĆI

ALI KVANTNA MEHANIKA SUGERIRA NEŠTO POZNATO
KAO KVANTNO ISPARAVANJE
PROCES KOJI OPISUJE STEPHEN HAWKING

KROZ OVAJ PROCES CRNE RUPE BI MOGLE POSTEPENO ISPARAVATI
EMITIRAJUĆI ONO ŠTO JE POZNATO KAO HAWKINGOVO ZRAČENJE

TO KVANTNA MEHANIKA PREDVIĐA
A OPĆA TEORIJA RELATIVNOSTI NE OBJAŠNJAVA

ILI RAZMATRANJE DA UNUTAR CRNIH RUPA
MOŽDA LEŽE SINGULARNOSTI
(TOČKE BESKRAJNE GUSTOĆE MJESTA
GDJE SE NAŠA TRENUTNA RAZUMIJEVANJA FIZIKE RASPADAJU)
ŠTO SUGERIRA DA NEŠTO TEMELJITO NE RAZUMIJEMO

NEKI FIZIČARI PREDLAŽU DA SE KVANTNA GRAVITACIJA
(TEORIJA KOJA BI OBJEDINILA
KVANTNU MEHANIKU I OPĆU TEORIJU RELATIVNOSTI)
MOŽE KORISTITI ZA RAZUMIJEVANJE OVIH MJESTA

TEORIJE POPUT
TEORIJE STRUNA
TEORIJE PETLJE
KVANTNE GRAVITACIJE
PREDLAŽU MOGUĆE RJEŠENJE
ALI JOŠ UVIJEK NEMAMO KONAČAN ODGOVOR

↓

↓

↘

↘

[01C]

CRTEŽI PREDSTAVLJAJU MENE, MENE KAO OSOBU, MENE KAO CRNU RUPU. PAPIRI KORIŠTENI KAO MATERIJAL KOJA OPISUJE MENE I MOJE POSTOJANJE, PAPIRI KOJI SU POPUT PAMUKA NA MOJOJ KOŽI. UGALJ CRNE BOJE, PRESAVIJEN PREKO SVAKE MOJE KONTURE OSTAVLJA SAMO NA PROMIŠLJANJE ŠTO JE DALJE MOGUĆE, ŠTO JOŠ MOGU OSTVARITI? PRAZNINA KOJA OSTAJE NA PAPIRU PRIKAZUJE UPRAVO TO ŠTO CIJELO VRIJEME TRAŽIM, CRNU RUPU, JEDNU MALU POJAVU DALEKO U SVEMIRU. POKRETIMA RUKA; POKRETIMA TIJELA; POKRETIMA U NIŠTAVILO... ŠTO TOČNO ŽELIM PRIKAZATI NISAM NITI SAM SVJESTAN, ZAŠTO ŽELIM PRIKAZATI SEBE UZ CRNU RUPU MOŽDA NIKADA NITI NEĆU SHVATITI. JEDNAKO KAO DOK JE SAGAN PISAO O VANZEMALJSKOM, DRUGI POPUT HAWKINGA SU STVARALI TEORIJE O ZEMALJSKOM, MOŽDA SAMO STVARAM AUTOTEORIJU SEBE KROZ CRTEŽ, KROZ PREDSTAVLJANJE SEBE KAO CRNE RUPE. MOŽDA SVE POSTOJI SAMO U OPOZICIJI, MOŽDA SMO SAČINJENI OD KONTRADIKCIJA, A NAŠE JE BIVANJE ANOMALIJA.↵

↵

ISTRAŽIVAČKI VIDEO (RESEARCH FILM) PREDSTAVLJA ISTRAŽIVANJE KOJE PROVODIM S ASISTENTICOM STRIŠKOVIĆ I KOLEGICOM FRANČIĆ KOJE SU MI USTUPILE MOGUĆNOST ISTRAŽIVANJA NEPOZNATE TEME KROZ SVOJE OČI, POMOĆU NJIH KONAČNO POČINJEM RAZUMJETI ASTROFIZIKU, POČINJEM VIĐATI CRNU RUPU KAO NEŠTO RAZUMLJIVO, NEŠTO UNUTAR MOJE DOMENE. IAKO JE IDEJA CRNE RUPE APSTRAKTA, POKUŠAVAM JU LAKŠE I PROBAVLJIVO OBJASNITI DRUGIMA, POKUŠAVAM USPOSTAVITI KONTAKT IZMEĐU NJE I TEBE. ŠTO AKO CRNA RUPA NIJE ZAPRAVO CRNA IZNUTRA? ŠTO AKO JE TO SAMO DIO NAŠE IMAGINACIJE KOJA POSTAVLJA ODREĐENE TOČKE KOJIMA SE MI DALJE KORISTIMO? RAZMACI I POMACI IZMEĐU SCENA, PAUZE KOJE NASTAJU KAO RAZUMIJEVANJE SAMOGA MENE; GDJE ZAPRAVO POČINJE FIZIKA, A GDJE POČINJE SPEKULACIJA; GDJE POČINJE OSOBNI DOTICAJ, A GDJE POČINJU TUĐI DODIRI... GDJE ZAPOČETI, GDJE ZAVRŠITI, GDJE TREBA PUVUĆI LINIJU DA SVE OSTANE KOHERENTNO, DA SVE POSTANE JEDNOSTAVNO (ŠTO AKO SU TEORIJE POPUT METAFIZIKE, TEORIJE POPUT AUTO-REFERENCIJALNOSTI, TEORIJE POPUT ENTROPIJE, TEORIJE POPUT TERRAFORMACIJE SAMO STVAR MOJE ŽELJE ZA VEĆIM ZNANJEM?). OSOBNO POSTAJE JAVNO IAKO TO NIKAD NE ŽELIM, ZAŠTO ODLUČUJEM RADITI VIDEO JE VAN MOG RAZUMIJEVANJA, TU SAM SAMO DA POKAŽEM SEBE, POKAŽEM CRNU RUPU, POKAŽEM SVOJE ZNANJE JEDNE IDEJE KOJU SAM STVARAM.↵

↵

↵

↵

U STATIČNOM KADRU, BEZ PUNO IZMJENA, BEZ PUNO DOGAĐANJA, LEŽIM NA MOKROM MRAMORNOM PODU, PODU KOJI MI NIJE STRAN. ZVUK KOZMIČKE PRAZNE TITRA U POZADINI, ZVUČI KAO DA SMO DALEKO U SVEMIRU, DALEKO OD SVEGA. IAKO ZVUK NE PUTUJE U SVEMIRU, ZVUK PUTUJE KROZ NAS, SVEMIR JE PUN POZADINSKOG ZVUKA KOJI NIKADA NIJE JASAN, NASTAJE SMRČU ZVIJEZDA, EKSPLOZIJOM SUPERNOVE, ULASKOM ZVIJEZDE U CRNU RUPU. ZVUK KOJI KORISTIM JE SNIMKA IZ JAME, SJEDAČI PRODUŽENI PERIOD UNUTAR JEDNE SNIMAM ZAPISE, RASTEŽEM IH, DISTORZIRAM IH DO KRAJNJIH GRANICA, ČINIM IH NEJASNIMA. ZVUK KORISTIM KAO POZADINU KOJA STVARA NARATIV BEZ JEZIKA, JEZIK JE KORIŠTEN SAMO U TITLOVIMA I TEKSTUALNIM ZAPISIMA NA SAMOM VIDEOU. SCENARIJ PIŠEM U SURADNJI S DRAMATURGINJOM I SURADNICOM, ALI I BLISKOM PRIJATELJICOM TEOM MATANOVIĆ. KROZ ISTRAŽIVANJE SMO SE U VIŠE NAVRATA VRAĆALI NA OSOBNI DOTICAJ S CRNOM RUPOM, MIJEŠAJUĆI METAFIZIKU I FIKCIJU, GLEDALI DO KOJIH GRANICA SE JEDNO I DRUGO MOGU PREKLAPATI, DO KUDA MOGU DOVESTI TA DVA POJMA UNUTAR SEBE, POD NEŠTO OSOBNOSTI ŠTO KASNIJE STVARA SAMU IDEJU ZA RAD. IAKO JE CRNA RUPA KORIŠTEN KAO METAFORA, KASNIJE SHVAĆAM DA SE SVE VIŠE I VIŠE POVEZUJEM S NJOM, DA TO TIJELO POSTAJE MOJE, A JA POSTAJEM ONO. ČESTO SPOMINJEM ISPARAVANJE, ISTO KAO NEKU POJAVU BURN-OUTA, ISTO KAO NESTANAK CRNIH RUPA. KONSTANTNO SE KROZ TEKST REFERIRAM NA SEBE IAKO TO NIJE OČITO, VRAĆAM SE U TEORIJE, VRAĆAM SE U ZBIVANJE KOJA SE KONSTANTNO DOGAĐAJU IAKO IH NE PRIMJEĆUJEMO – POSTAJEM JEDVA POKRETAN, PARALIZIRAN OD FIZIČKOG UMORA I EGZISTENCIJALNE ISCRPLJENOSTI. ISTE TE IDEJE, TE TEORIJE I PREDSTAVLJENE MISLI SU SAMO TO, MOJE MISLI, ČITKE, A STRANE – NEPOVEZANE, A VIDLJIVE. KONSTANTNO PROMATRAM SEBE U OVOM ŠUMU KOZMOSA, PARALIZIRAN STRAHOM, PARALIZIRAN EGZISTENCIJOM.◀

↓

KROZ VIDEO SE IZMJEŠTAJU IDEJE, TEKSTOVI, JEZICI – JEZICI I TEORIJE SU JEDAN OD GLAVNIH DIJELOVA SAMOGA RADA, KORISTIM RUSKI I ENGLSKI, JEZIKE ASTROFIZIKE. POČETKOM ŠEZDESETIH GODINA PROŠLOG STOLJEĆA RUSI I AMERIKANCI SU POSTALI PIONIRI ISTRAŽIVANJA SVEMIRA I CRNIH RUPA TE SU TIME I POSTALI REPREZENTATIVNI JEZICI ASTRONOMIJE. ISTRAŽUJUĆI MEĐUPROSTOR ZEMLJE I CRNIH RUPA, ISTRAŽUJUĆI SAME POJAVE KOJE NASTAJU NAKON NJIH – ŠTO SE ZAPRAVO ZBIVA NAKON POJAVE CRNE RUPE. IAKO SE VEĆINA TEORIJA POVEZUJE S HAWKINGOM, BUDUĆI DA JE ON JEDAN OD PIONIRA U ISTRAŽIVANJU KOJI SU SE BAVILI TERMODINAMIKOM CRNIH RUPA, ALI I SAMOG SPEKTAKLA KOJI NAM ONE NUDE. 2011. GODINE RUSKI KOZMOLOG VYACHESLAV DOKUCHAEV PREDSTAVLJA TEORIJU O POSTOJANJU NOVIH SVJETOVA UNUTAR CRNIH RUPA, SVJETOVA KOJI NAMA NIKADA NEĆE BITI JASNI NITI KOHERENTNI, JEDNOSTAVNO ĆE POSTOJATI USRED NIČEGA. ŠTO AKO SU TI SVJETOVI POVEZANI SA MNOM, ŠTO AKO SU SVI TI SVJETOVI JA? IAKO SE SAM RAD SASTOJAO OD VIŠEMJESEČNOG ISTRAŽIVANJA, TO JE GOTOVO PA NEVIDLJIVO. JEDINO ŠTO SE MOŽE VIDJETI JE VIDEO I CRTEŽI KOJI PODSJEĆAJU NA MOJ KLASIČNI PRISTUP ODUZIMANJA IZ RADA. TEŽIM ZA ČISTOĆOM, TEŽIM ZA PRAZNINOM. TA PRAZNINA JE UPRAVO TO ŠTO I OVAJ RAD ČINI NASTAVKOM MOJIH PROŠLIH ISTRAŽIVANJA I RADOVA – PRAZNINA KOJA PRIČA PRIČU (STAYING WITH TROUBLE: MAKING KIN IN THE CHTHULUCENE, '16.). PRISTUPAM OVOM RADU KAO I SVAKOM, PUN INFORMACIJA, TRAŽEĆI ONE NAJBITNIJE TE IZ NJIH IZVLAČIM ONO ŠTO NA MENE OSTAVLJA UTISAK. TRAŽEĆI INFORMACIJE ISPREPLIĆEM IH, SASTAVLJAM IH U KONTINUIRANE IDEJE, KONTINUIRANE IZVEDBE, SASTAVLJAM IH U MREŽU PODATAKA, STVARAM STRUNE, PETLJAM IH U ČVOR ČIJU ŠIFRU SAMO JA RAZUMIJEM, KAO ŠTO SVATKO NA KRAJU POZNAJE SAMO SAMOGA SEBE. UKAZUJEM NA SVE ONO (NAIZGLED) NEVIDLJIVO, ISPOD POVRŠINE, I OKU I UMU ZA SADA JOŠ UVIJEK NEDOSTIŽNO, A IZA ČEGA SE SRAMEŽLJIVO SKRIVA CIJELI NOVI SVEMIR. TAJNA KOJA NIJE OTKRIVENA, TAJNA KOJA OSTAJE MOJA.◀

↓

ВО МРАКЕ ЧЕРНОЙ ДЫРЫ, ТАМ, ГДЕ ЭЛЕМЕНТАРНЫЕ ЧАСТИЦЫ СЛИВАЮТСЯ И РАСЩИПЛЯЮТСЯ В ЭНЕРГИЮ, ГДЕ ЗАКОНЫ ФИЗИКИ РАСТЯГИВАЮТСЯ ДО ПРЕДЕЛА, Я СТАНОВЛЮСЬ СВИДЕТЕЛЕМ РОЖДЕНИЯ И СМЕРТИ ВСЕЛЕННОЙ. ВНУТРИ ЧЕРНОЙ ДЫРЫ Я ВИЖУ НЕ ТОЛЬКО АБСОЛЮТНУЮ ЧЕРНОТУ, НО И ИСКРЫ, ВСПЛОХИ В ТРАНСФОРМИРОВАННОМ СПЕКТРЕ, НЕВИДИМЫЕ НАШЕМУ ГЛАЗУ. ЧТО, ЕСЛИ В САМОМ СЕРДЦЕ ЭТОГО КОСМИЧЕСКОГО АБСУРДА, ГДЕ ВРЕМЯ РАСПАДАЕТСЯ И ПРОСТРАНСТВО ТРЕЩИТ ПО ШВАМ, ЛЕЖИТ СЕКРЕТ, СВЯЗЫВАЮ.<

↓

↘

O TAMİ CRNE RUPE, GDJE SE ELEMENTARNE ČESTICE LIJEPE I CIJEPAJU U ENERGIJU, GDJE SE ZAKONI FIZIKE PROTEŽU DO KRAJNJIH GRANICA, SVJEDOČIM ROĐENJU I SMRTI SVEMIRA. UNUTAR CRNE RUPE VIDIM NE SAMO APSOLUTNU CRNINU, VEĆ I ISKRE, BLJESKOVE U TRANSFORMIRANOM SPEKTRU, NEVIDLJIVE NAŠEM OKU. ŠTO AKO U SRCU OVOG KOZMIČKOG APSURDA, GDJE SE VRIJEME RASPADA I PROSTOR PUCA PO ŠAVOVIMA, LEŽI TAJNA KOJA POVEZUJE ŽIVOT I SMRT, POČETAK I KRAJ, VIDLJIVO I NEVIDLJIVO?<

↓

↘

[04]

PLUTAM U HLADNOM SVEMIRU, PRIBLIŽAVAJUĆI
SE CRNOJ RUPI, KOZMOS JE SVUDA OKO MENE.↵

↵

JESI LI IKADA RAZMIŠLJAO O TOME DA JEDNOSTAVNO
SVEMU U NEKOM TRENUTKU DOĐE KRAJ? JEDNOSTAVNO ŽIVIMO U
TAKVOM CIKLUSU NEVIDLJIVIH REPETICIJA. TE REPETICIJE SU
ONO ŠTO OSJETIMO DUBOKO U NAMA, DUBOKO IZVAN SVEGA ŠTO JE
FIZIČKO. VRHOVIMA PRSTIJU PIPAM SVOJE LICE I NAĀLAZIM CRNU
RUPU; ONA NIJE KRAJNJE ODREDIŠTE, U NJOJ MOŽDA IPAK NE
ZAVRŠAVAJU STVARI KOJIMA JE ISTEKLO VRIJEME, MOŽDA SU OVDJE
SAMO PRIVREMENO, PUTUJU; MOŽDA ODLAZE U NEPOZNATO, U RUPU,
KOJA NIJE TAMNA. MOŽDA JE TO SAMO IDEJA GDJE MOGU UČINITI DA
NEŠTO NESTANE, ALI ZATO, JA, NE MOGU (TISUĆU PLATO A '80.).
JE LI MOGUĆ BIJEG IZ KAVEZA OVOZEMALJSKOG POSTOJANJA?↵

↵

POETIČAN PRISTUP TEMI UKORIENJEN U DOMENI
FIZIKE OMOGUĆUJE MI DA ZARONIM DUBOKO U OPSKURNO, U PARADOKSE
IZMEĐU POZNATOG I NEPOZNATOG, DOVODEĆI U PITANJE SIGURNOST
ZNANJA, ODNOSNO SVEGA ONOGA ŠTO SE PERCIPIRA KAO POZNATO I
ČINJENIČNO. PREISPITUJEM I ONO SIGURNO I ONO NESIGURNO, HODAM
PO RUBU DOPUŠTAJUĆI SI ČAK I DA PADNEM, JER SVAKI PAD JE SAMO
NOVI KORAK – PREISPITUJEM I SAMOGA SEBE. KROZ SEBE UVIĐAM
SVJETOVE KOJI NIKADA NISU BILI ISTRAŽENI, POSTAJEM POVJERENIK
HYPERSONIC HYPERSTITIONS, KREĆEM GLEDATI SVE OKO SEBE, A OPET
GLEDAM U NIŠTA. SLUŠATI SVE, A NE PRIMATI INFORMACIJE. TO JE
ULTIMATIVNO STANJE POSTOJANJA, JE LI MOGUĆE DO NJEGA DOĆI,
OTPUSTITI POZNATO, PREPUSTITI MU SE, PREPUSTITI SE NIČEMU?↵

↓

↵

I ONAJ POZADINSKI ZVUK, ONAJ DUBOKI ŠUM KOJEG
JE SVEMIR PUN, VIŠE NE ZVUČI STRAŠNO, SADA JE UTJEŠAN,
PRIHVAĆAM NJEGOVU JEZOVIĆTOST KAO POZIV DA ODMORIM SVOJE
MISLI I PRISJETIM SE NEPODNOŠLJIVE LJEPOTE NEIZVJESNOSTI. DA
KONAČNO LEGNEM I ODMORIM TIJELO, DA KONAČNO POSTANEM KOZMOS.↵

↓

↵

JE LI TE ITKO IKAD NAZVAO CRNOM RUPOM?
POLJEM ISIJAVANJA BESKONAČNE NEGATIVNE ENERGIJE, IAKO
TO CRNE RUPE NISU. ILI JESI LI IKAD ZA SEBE POMISLILO
DA SI CRNA RUPA? ISPUNJENI SMO NEIZBJEŽNOM PRAŠINOM I
JEDINO SIGURNO SU PITANJA OD KOJIH BJEŽIMO. LJUDSKI JE
BOJATI SE NEPOZNATOG, ALI ZONA KOMFORA NE POSTOJI I MENE
ZANIMAJU NOVI, NESHVATLJIVI SVJETOVI ZA KOJE NE ZNAM DA
LI UOPĆE POSTOJE. JESI LI SPREMAN, SPREMAN ZA KRAJ?←

↓

LITERATURA

AGAMBEN, GIORGIO, WHAT IS AN APPARATUS AND OTHER ESSAYS, STANFORD UNIVERSITY PRESS, 2009. ↙
BENJAMIN, WALTER, BERLINSKO DJETINJSTVO DEVETSTOTE: POSLJEDNJA VERZIJA, IZDANJA ANTIBARBARUS, 2017. ↙
BERGER, JOHN, WAYS OF SEEING, PENGUIN BOOKS LTD, 1972. ↙
BRATTON, BENJAMIN H., THE TERRAFORMING, STRELKA, 2019. ↙
DELEUZE, GILLES & GUATTARI, FÉLIX, TISUČU PLATO: KAPITALIZAM I SHIZOFRENIJA 2, SANDORF, 2014. ↙
DELEUZE, GILLES & GUATTARI, FÉLIX, ŠTO JE FILOZOFIJA?, SANDORF, 2017. ↙
DENES, AGNES, THE HUMAN ARGUMENT: THE WRITINGS OF AGNES DENES, SPRING PUBLICATIONS, 2008. ↙
DEWEY, JOHN, ESSAYS IN EXPERIMENTAL LOGIC, UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS, 1916. ↙
LEVIN, JANNA, BLACK HOLE SURVIVAL GUIDE, KNOPF, 2020. ↙
HAN, BYUNG-CHUL, UNDIENGE: UMBRÜCHE DER LEBENSWELT, ULLSTEIN VERLAG GMBH, 2021. ↙
HARAWAY, DONNA J., STAYING WITH TROUBLE: MAKING KIN IN THE CHTHULUCENE, DUKE UNIVERSITY PRESS BOOKS, 2016. ↙
HAWKING, STEPHEN, A BRIEF HISTORY OF TIME, BANTAM DELL PUBLISHING GROUP, 1988. ↙
ROMERO, CARLOS, THE METAPHYSICAL FOUNDATIONS OF PHYSICS, CRÍTICA, REVISTA HISPANOAMERICANA DE FILOSOFÍA, VOL. 53, 2021. ↙
SAGAN, CARL, THE COSMIC CONNECTION: AN EXTRATERRESTRIAL PERSPECTIVE, CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS, 1973. ↙
ŠUM—JOURNAL FOR CONTEMPORARY ART CRITICISM AND THEORY, SPECIAL ISSUE NO. 11: HYPERSONIC SUPERSTITIONS, DRUŠTVO GALERIJA BOKS, 2019. ↙

↓

ZAHVALE

IVANA KESER, LEONIDA KOVAČ, VESNA MEŠTRIĆ, IVANA FRANČIĆ, JELENA ŠTRIŠKOVIĆ, TEA MATANOVIĆ, ANTONELA SOLENIČKI, LUKA PEŠUN, MAJA PAVLINIČ, ULADZISLAU ILKEVICH, MATEA KORDA, MARTA JALOŠEVC, ALBA MIOČEV, GLORIJA LIZDE, KRIS KOMLJENIČIĆ, MAGDALENA JANDEL, MARLEN BAN, JENIA KIM, ELAINE XIE, ZBIRKA RICHTER, GMK

↓

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU / AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
ODSJEK ZA ANIMIRANI FILM I NOVE MEDIJE
STUDENT PETAR VRANJKOVIĆ
MENTOR IZV. PROF. DR. SC. IVANA KESER
KOMENTOR RED. PROF. DR. SC. LEONIDA KOVAČ
ZAGREB, 2023.<

↓

↘

↘

↶

PETAR VRANJKOVIĆ AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI↵
↵
00 ŠTO AKO CRNA RUPA 01 NIJE ZAPRAVO CRNA IZNUTRA?↵
00 IDEJE CRNE RUPE U 01 IDEJI PROPADANJA↵
01 CRNE RUPE SU MOJA VLASTITA PROPAST↵
02 CRNE RUPE, NISU CRNE IZNUTRA (T/F)↵
↵

↵

↵